Упраўленне па адукацыі, спорце і турызме
Дзяржынскага райвыканкама

Дзяржаўная ўстанова дадатковай адукацыі
«Дзяржынскі раённы цэнтр турызму і краязнаўства»

Даведнік маршрутаў паходаў па тэрыторыі Дзяржынскага раёна

Складальнік:
Дым Вольга Віктараўна,
метадыст

Паштовы адрас
222731 вул. Паркавая, 10
в. Станькава
Дзяржынскі раён,
Мінская вобласць
тэл. 8(01716) 73374

Дзяржынск

Дзяржыншчына – самабыты і маляўнічы край з багатай гісторыяй, цікавымі гісторыка-культурнымі помнікамі і помнікамі прыроды. Тут знаходзіцца самая высокая кропка Беларусі – гара Дзяржынская, жывапісны сядзібна-паркавы ансамбль у в.Станькава, Пакроўская царква, касцёл Святой Ганны, гісторыка – краязнаўчы музей у г.Дзяржынску…

Гісторыі яркіх прыкладаў воінскага подзвігу суайчыннікаў (Дзяржыншчына з'яўляецца Радзімай сямі Герояў Савецкага Саюза і поўнага кавалера ордэна Славы), абарончыя баі ў крывавым 1941 годзе, сёстры Хатыні: Любажанка, Літавец, Глухое Пярхурава, гады акупацыі і тая падпольная і партызанская дзейнасць, якая разгарнулася на нашай тэрыторыі.

Сёння Дзяржынскі раён – гэта сучасны, развіты рэгіён Беларусі, які прываблівае людзей сваёй стабільнасцю, непаўторнасцю, жаданнем лепш яго пазнаць.

Мы ганарымся нашай малой радзімай, любім яе і спадзяёмся, што гэту любоў падзеліць з намі кожны, хто хоць аднойчы наведвае нашу гасцінную зямлю.

Вы трымаеце ў руках даведнік турысцкіх маршрутаў для пешых паходаў па тэрыторыі Дзяржынскага раёна. Кожны з іх разлічаны на 2 дні пешага пераходу з рознай насычанасцю гісторыка-культурных і прыродных аб'ектаў для наведвання.

Агульная працягласць чыстага пераходу на маршрутах вар'іруецца ад 6,5 да 13 км.

У пачатак і на фініш кожнага з маршрутаў патрабуецца пад'езд групы на грамадскім, школьным або асабістым транспарце.

Дадзеныя маршруты разлічаны на ўдзельнікаў з 10 гадоў у перыяд з красавіка па кастрычнік. Прапанаваны матэрыял можна трансфарміраваць для правядзення веласіпедных паходаў.

Задачы любога з паходаў:

- арганізаваць паўнацэнны адпачынак у прыродным асяроддзі;
- пашырыць кругагляд удзельнікаў, іх веды па геаграфіі, біялогіі, беларускай літаратуры, гісторыі, мастацтву;
- пазнаёміцца з помнікамі архітэктуры, прыроды Дзяржынскага раёна;
- папулярызаваць і развіваць дзіцяча-юнацкі турызм.

Кожны з 7 маршрутаў паходаў прадстаўлены блокамі:

- маршрут, яго даўжыня;
- інфармацыя аб гісторыка-культурных помніках па днях паходу і ўказанне месца начлегу, закупкі прадуктаў харчавання;
- фотаздымкі аб'ектаў, маршрут на карце.

Паход па маршруту
“Цэнтр экалагічнага турызму “Станькава” – в.Станькава”

Даўжыня маршруту – 6,5 км

Інфармацыя аб гісторыка-культурных помніках маршруту

1-ы дзень паходу

Цэнтр экалагічнага турызму “Станькава”
- Ваенна-гістарычны комплекс “Партызанскі лагер”.
Можна пазнаёміцца з бытам партызан.
- Ваенна – гістарычны комплекс “Мінскі ўмацаваны раён”. Рэканструіруецца жыццё пагранічнай заставы перыяду 1921 – 1941 гадоў.
- Заасад. У ім прадстаўлена больш за 40 відаў птушак і млекакормячых розных парод.

Станькава
- Мемарыяльны комплекс Героя Савецкага Саюза Марата Казея, брацкая магіла землякоў.
- Свята-Мікалаеўская царква. Размешчана на левым беразе р.Рапуса. Пабудавана ў 1858 г. уладальнікам маёнтка графам Эмерыкам Чапскім пры дапамозе прыхаджан.

Начлег
Пакоі турбазы дзяржаўнай установы дадатковай адукацыі “Дзяржынскі раённы цэнтр турызму і краязнаўства”.
Закупка прадуктаў харчавання
Магазін в.Станькава

2-гі дзень паходу

Станькава
- Краязнаўчы музей размешчаны ў памяшканні ДУА “Станькаўская СШ імя Марата Казея”.
- Сядзібна-паркавы ансамбль. Помнік садова-паркавага мастацтва XIX ст. Належыў графу Чапскаму.
- Музейныя пакоі “Ваенная гісторыя Беларусі” ДУДА “Дзяржынскі раённы цэнтр турызму і краязнаўства”
- Наземны комплекс кіравання.

Фотаздымкі гісторыка-культурных помнікаў, аб’ектаў прыроды

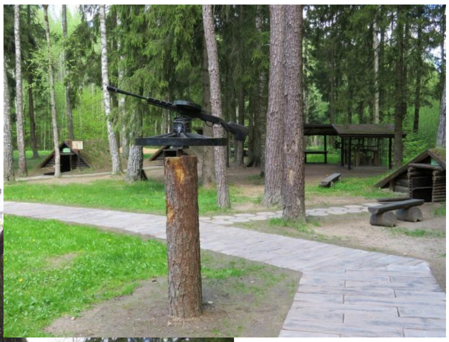

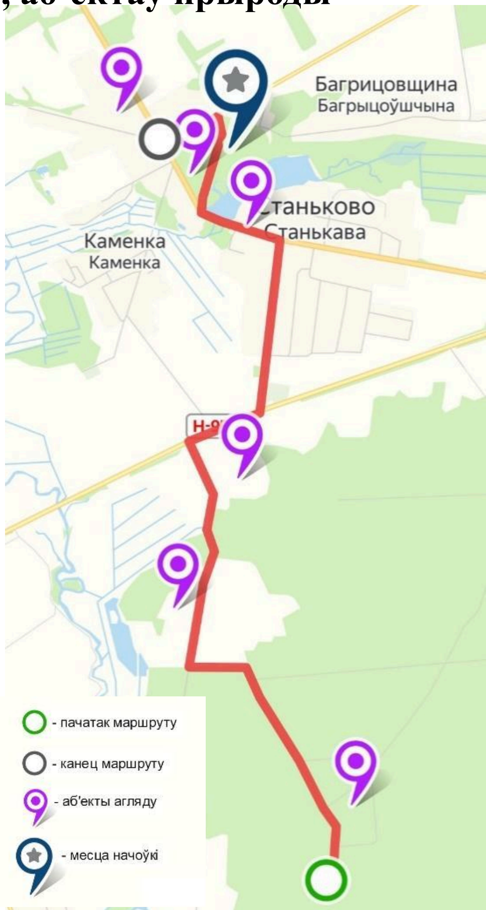

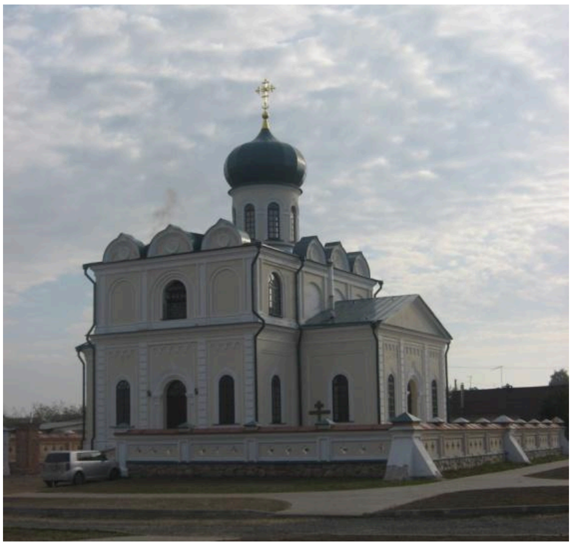

Паход па маршруту
ч.п. Энергетык – Філіял БДТУ “Негарэльскі вучэбна-вопытны лясгас” (в.Гарадзішча) – ч.п.Асіна

Даўжыня маршруту – 8,9 км

Інфармацыя аб аб’ектах прыроды на маршруце

1-ы дзень паходу

в.Гарадзішча
- Негарэльскі вучэбна-вопытны лясгас. Можна прайсціся па тэрыторыі гадавальніка, адкуль пачынаецца папаўненне лясных багаццяў краіны.
- Музей “Дом прыроды”. У музеі налічваецца больш 100 экспанатаў, якія прадстаўлены большасцю відаў жывёл і птушак, распаўсюджаных у беларускіх лясах.
- Батанічны сад. Экалагічная сцяжынка “Казка Негарэльскага лесу”. Тут расце больш за 650 відаў драўняных і кустовых парод. Спалучаецца прыгажосць прыроды і беларускі фальклор, міфы, паданні, павер’і.

Начлег
Недалёка абсталявана стаянка для турыстаў і адпачываючых.
Закупка прадуктаў харчавання
Магазін аг.Энергетык

2-гі дзень паходу

Прагулка лесам да чыгуначнага прыпынку.

Фотаздымкі аб’ектаў прыроды

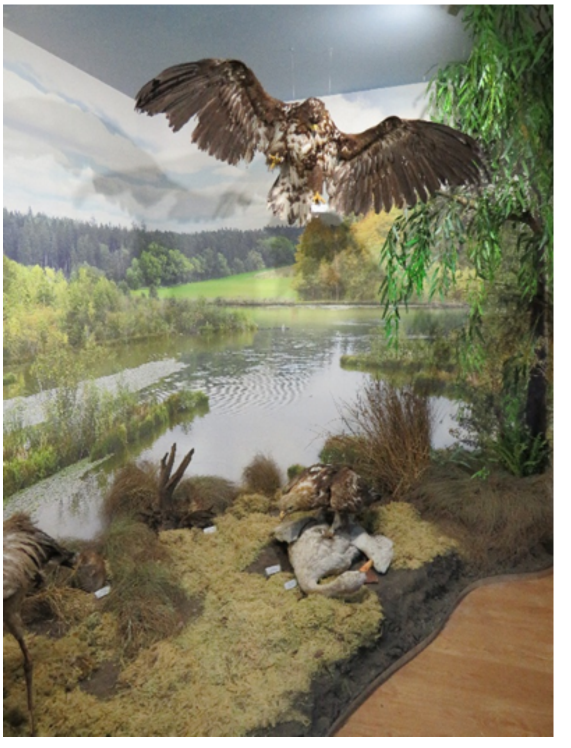

ЭКАЛАГІЧНАЯ СЦЕЖКА
«Казка Негарэльскага лесу»
ECOLOGICAL TRAIL
«The Tale of the Niebarelaje forest»
Гісторыя стварэння
Батанічнага саду БДТУ
The Origin of the Botanical
Garden of the BSTU

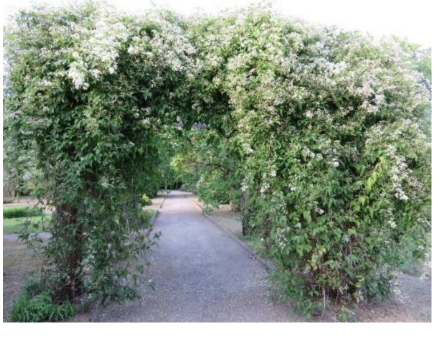

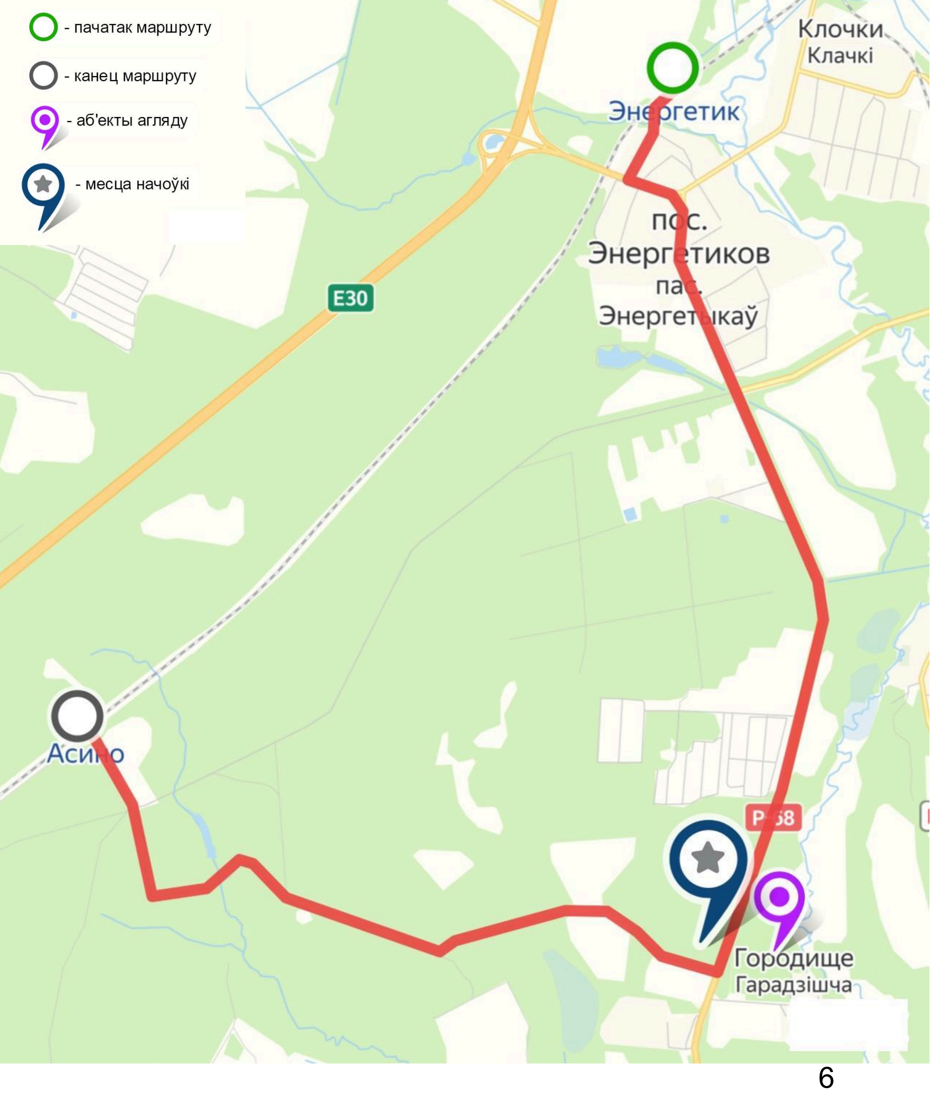
- пачатак маршруту
- канец маршруту
- аб'екты агляду
- месца начоўкі
Клочки
Клачкі
E30
Городище
Гарадзішча

Паход па маршруту
в.Воўка – в.Бакінава – в.Касілавічы

Даўжыня маршруту – 8,6 км

Інфармацыя аб гісторыка-культурных помніках маршруту

1-ы дзень паходу

Воўка
- Помнік на брацкай магіле савецкіх воінаў, якія загінулі ў Вялікую Айчынную вайну;
- Валун з надпісам аб тым, што на полі побач праходзілі кровапралітныя абарончыя баі супраць нямецкіх акупантаў у чэрвені-ліпені 1941 года.

Лес каля в.Бакінава
- У Вялікую Айчынную вайну ў Бакінаўскім лесе знаходзіўся штаб 125-га партызанскага атрада імя Сталіна – першага партызанскага атрада ў Дзяржынскім раёне. Месца размяшчэнне атрада абазначана валуном.

Начлег
На беразе крэйдавага кар'ера каля в.Бакінава ёсць месца прыдатнае для разбіцця бівака
Закупка прадуктаў харчавання
Магазіны г.Дзяржынска

2-гі дзень паходу

Адпачынак на беразе вадаёма

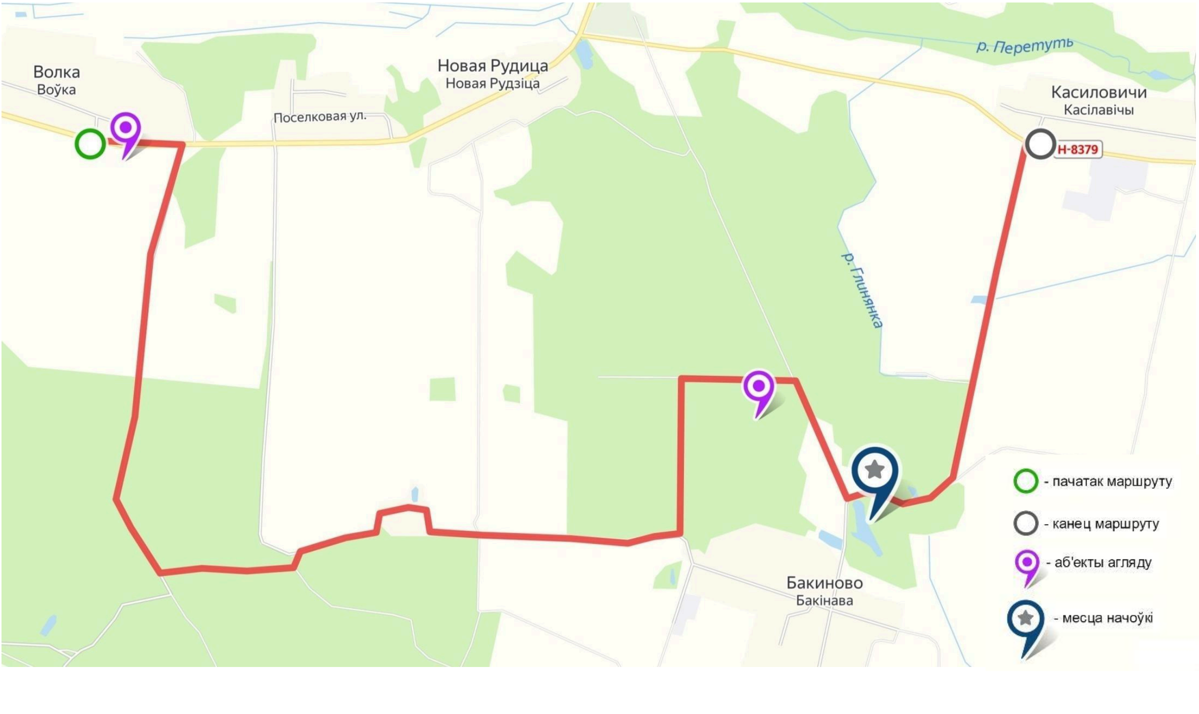

Паход па маршруту
в.Вялікае Сяло – сядзібна-паркавы комплекс
“Парк гісторыі Сула” – аг.Рубяжэвічы
(Стаўбцоўскі р-н)

Даўжыня маршруту – 9,5 км

Інфармацыя аб гісторыка-культурных помніках маршруту

1-ы дзень паходу

Вялікае Сяло
- Гісторыка-краязнаўчы музей “Азбука роднай гісторыі і прыроды” ДУА “Вялікасельская БШ”

Сядзібна-паркавы комплекс “Парк гісторыі Сула” (Стаўбцоўскі раён)
Тэматычныя пляцоўкі:
- Мегалітычная культура;
- Стаянка першабытнага чалавека;
- Пляцоўка славянскіх культаў;
- Прыстань варагаў і падарожжа на «дракары»;
- Беларусь – краіна замкаў;
- Беларуская шляхта;
- Беларускае мястэчка;
- Сядзібнае жыццё.

Начлег
Каля комплексу ў наяўнасці прыдатныя мясціны для размяшчэння з палаткамі.
Закупка прадуктаў харчавання
Магазін в.Вялікае Сяло

2-гі дзень паходу

Рубяжэвічы (Стаўбцоўскі раён)
- Касцёл Святога Іосіфа. Пабудаваны ў 1906-1910 гг. У неагатычным стылі.
- Валуновая кампазіцыя “Памяць у камені” знаходзіцца побач з касцёлам, зроблена ў 2006 г. у сувязі са 100-годдзем пачатку будаўніцтва касцёла.

Фотаздымкі гісторыка-культурных помнікаў

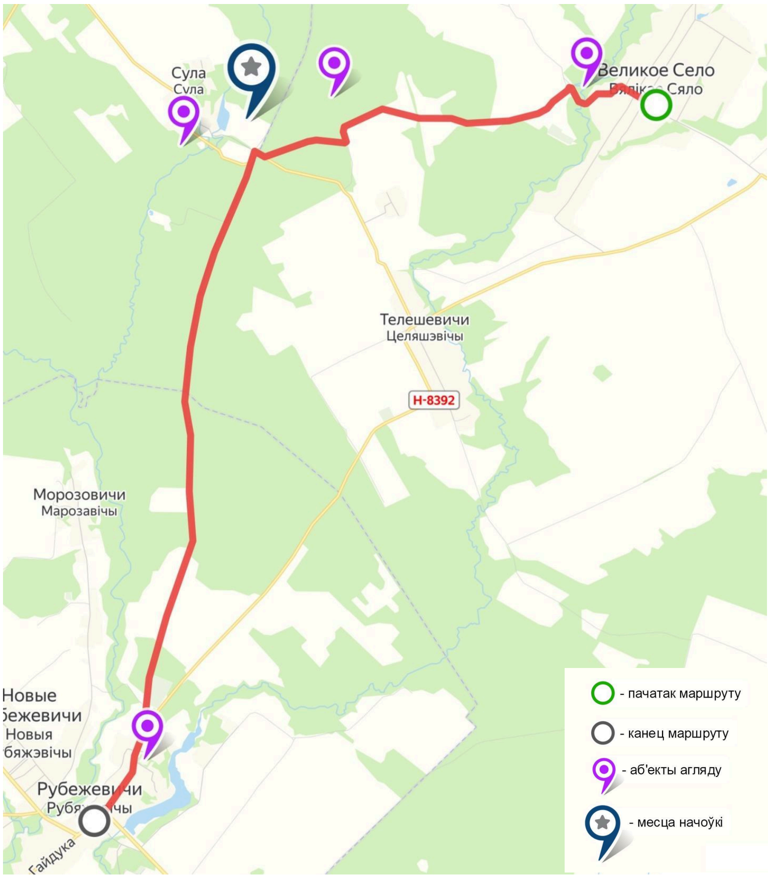

Паход па маршруту
аг.Скірмантава – в.Скарабагатаўшчына – аг.Волма

Даўжыня маршруту – 13 км

Інфармацыя аб гісторыка-культурных помніках маршруту

1-ы дзень паходу

Скірмантава
- Гара Дзяржынская (да 1958 г. – Святая гара). Вышэйшая кропка Мінскага ўзвышша і Беларусі (346 м над узроўнем мора). Мае выгляд пакатага ўзвышша, складзенага марэнай.
- Архітэктурная кампазіцыя “Сцяг Радзімы”
- Краязнаўчы музей “Скірмантава” ДУА “Скірмантаўская СШ”

Начлег
На абсталяванай стаянцы сажалкі Кавальцы
Закупка прадуктаў харчавання
Магазін аг.Скірмантава

2-гі дзень паходу

Волма
- Успенскі касцёл. Размяшчаецца на ўзгорку ў гістарычным цэнтры вёскі. Быў пабудаваны ў 1851 г. У 2000 – 2003 гг. адноўлены.
- Сядзіба Ваньковічаў. Размешчана на беразе ракі Волма на ўскрайку в.Волма пры ўездзе з боку Дзяржынска. З’яўляецца помнікам палацава-сядзібнай архітэктуры класіцызму. Зараз тут размяшчаецца філіял “Рэсурсны цэнтр ЭкаТэхнаПарк – Волма” ўстановы адукацыі “Рэспубліканскі інстытут прафесійнай адукацыі”.
- Музей быту. Размешчаны ў будынку школы. Быў адкрыты ў 1993 годзе.

Фотаздымкі гісторыка-культурных помнікаў

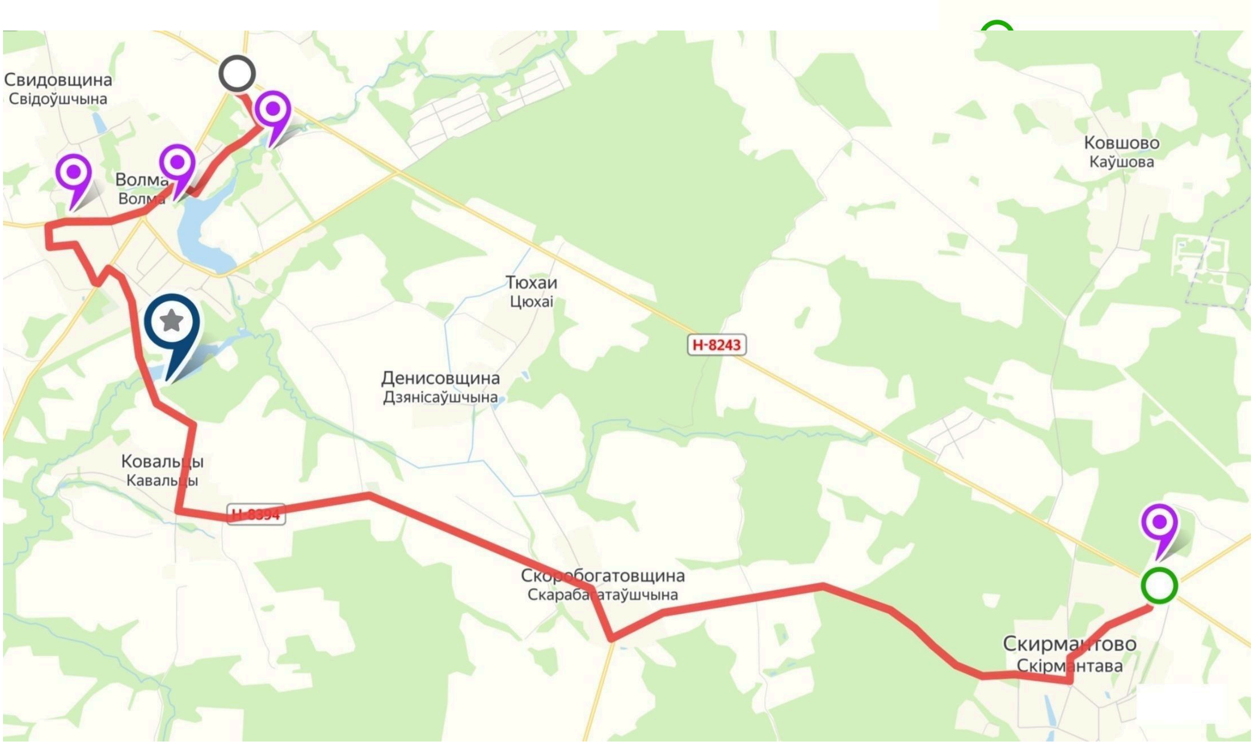
Свидовщина
Свідоўшчына
Ковшово
Каўшова
Тюхаи
Цюхаі
H-8243
Денисовщина
Дзянісаўшчына

Паход па маршруту
в.Крыштафова- гідралагічны помнік рэспубліканскага значэння “Юцкоўскія крыніцы” – в.Павуссе – аг.Вялікія Навасёлкі

Даўжыня маршруту – 11 км

Інфармацыя аб гісторыка-культурных помніках маршруту

1-ы дзень паходу

Юцкі
- Гідралагічны помнік рэспубліканскага значэння “Юцкоўскія крыніцы”.

Начлег
На паляне недалёка ад крыніц.
Закупка прадуктаў харчавання
Магазін аг.Дворышча

2-гі дзень паходу

Вялікія Навасёлкі
- Палац Кастравіціх пабудаваны ў 1820-м годзе ў стылі класіцызму. Зараз у ім размяшчаецца мясцовая бальніца.
- Стайня, пабудаваная Здзяхоўскімі, узведзена ў два паверхі з чырвонай цэглы ў XIX стагоддзі.
- Гісторыка-краязнаўчы музей, які размешчаны ў будынку ДУА «Навасёлкаўская СШ». Адкрыты ў 1969 годзе.

Фотаздымкі гісторыка-культурных помнікаў, аб’ектаў прыроды

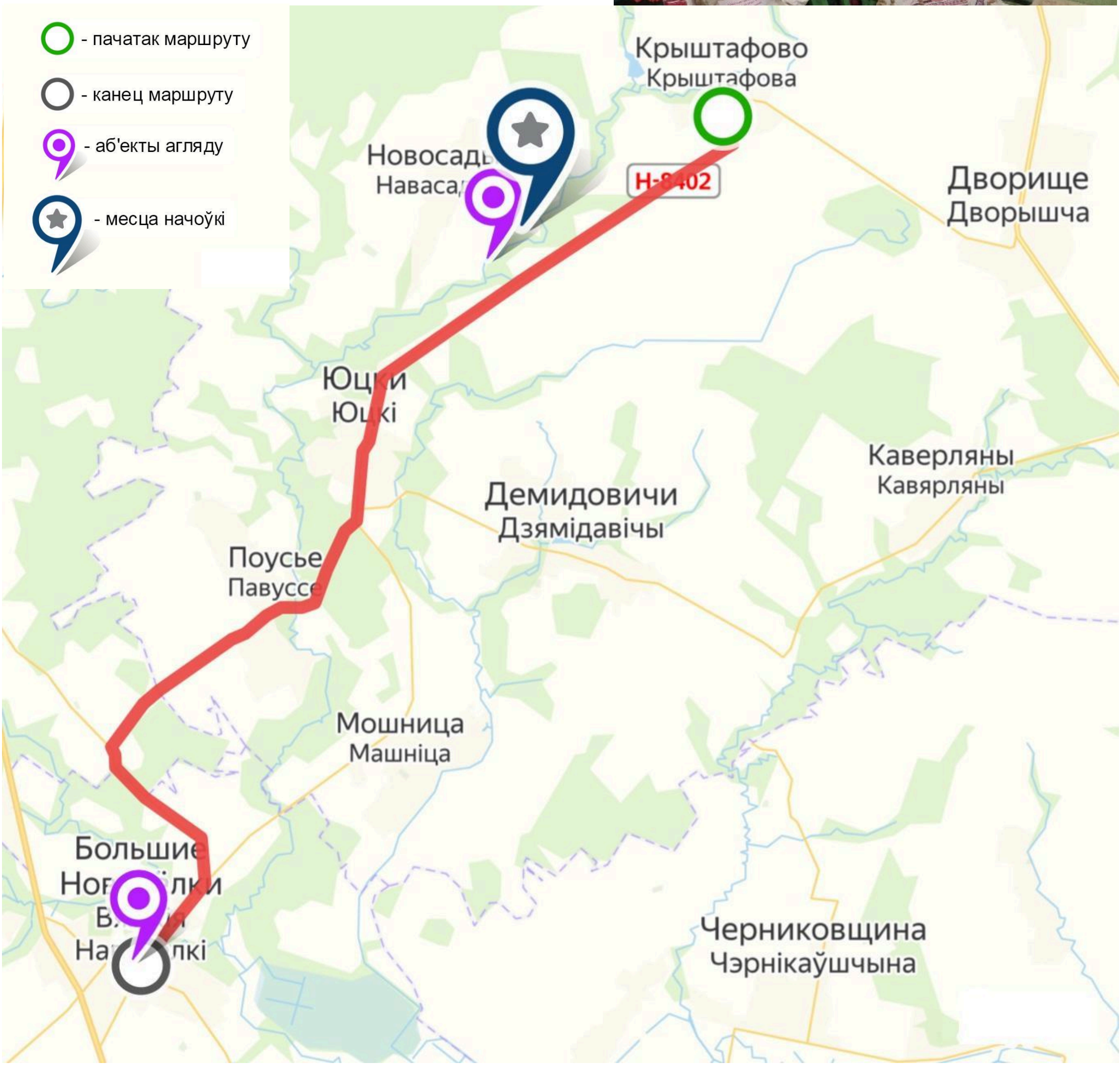

Паход па маршруту в.Дабрынёва – аг.Данілавічы – в.Радзіма – мемарыяльны комплекс “Літавец”

Даўжыня маршруту – 13 км

Інфармацыя аб гісторыка-культурных помніках маршруту

1-ы дзень паходу

Дабрынёва
- Капліца – помнік архітэктуры драўлянага дойлідства 1-ай паловы XIX ст.

Данілавічы
- На тэрыторыі вёскі шмат помнікаў і абеліскаў, дзе пахаваны воіны і мясцовыя жыхары, якія загінулі пад час падзей Вялікай Айчыннай вайны.

Начлег
На лясной паляне непадалёк ад крыніцы за в.Радзіма.
Закупка прадуктаў харчавання
Магазін аг.Данілавічы
2-гі дзень паходу

Сёстры Хатыні: Любажанка – Літавец
- Любажанка – братская магіла ахвяр фашызму і месца спаленай вёскі. У 1957 г. на магіле ўстаноўлены абеліск.
- Літавец – мемарыяльны комплекс ландшафтнага тыпу адкрыты ў 1986 г. Створаны на месце спаленай 14 студзеня 1943 года вёскі Літавец. Прадстаўлены радам сюжэтных барэльефаў.
Фотаздымкі гісторыка-культурных помнікаў

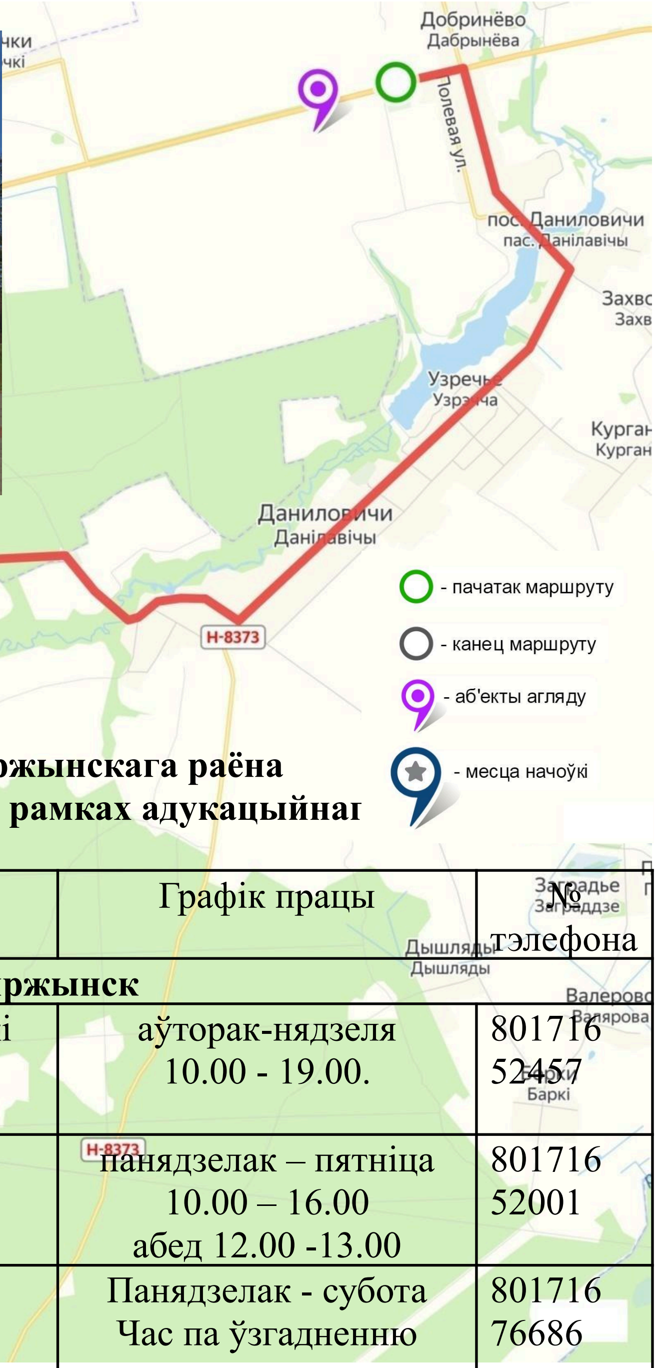

Аб’екты Дзяржынскага раёна
для арганізацыі экскурсій у рамках адукацыйна

	Установа	Графік працы	№ тэлефона
г.Дзяржынск			
1.	Установа адукацыі “Дзяржынскі раённы гісторыка-краязнаўчы музей”	аўторак-нядзеля 10.00 - 19.00.	801716 52457
2.	Беларускі дзяржаўны архіў кінафотафонадакументаў	панядзелак – пятніца 10.00 – 16.00 абед 12.00 -13.00	801716 52001
3.	“Музей Боявой Славы” дзяржаўнай установы адукацыі “Гімназія г.Дзяржынска”	Панядзелак - субота Час па ўзгадненню	801716 76686
4.	Музей «Городы-героі» дзяржаўнай установы адукацыі “Сярэдняя школа №4 г.Дзяржынска”	Панядзелак - субота Час па ўзгадненню	801716 61770
5.	Гістарычныя аб’екты горада па маршруту “вул.Ленінградская – пл.Дзяржынскага – вул.Першамайская”	Круглы год	
в.Станькава			

6.	Дзяржаўная ўстанова “Дзяржынскі раённы Цэнтр культуры і народнай творчасці”	панядзелак-пятніца 8.30 — 17.30	801716 24284
7.	Цэнтр экалагічнага турызму “Станькава” - заасад; - ваенна-гістарычны комплекс «Партызанскі лагер»	серада – нядзеля 8.00 – 17.00	801716 26690
8.	Ваенна-гістарычны комплекс “Старая мяжа” - Філіял Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны	серада – нядзеля 9.00 – 18.00	+375(17) 2030792, +375(29) 1440792
9.	Дзяржаўная ўстанова дадатковай адукацыі “Дзяржынскі раённы цэнтр турызму і краязнаўства” - музейныя пакоі “Ваенная гісторыя Беларусі”; - сядзібна-паркованы комплекс Чапскіх; - мемарыяльны комплекс Марата Казея; -арганізацыя наведвання Цэнтракіравання касмічнымі палётамі.	Панядзелак - субота Час па ўзгадненню	801716 73374
10.	Музей дзяржаўнай установы адукацыі “Станькаўская сярэдняя школа імя Марата Казея”	Панядзелак - субота Час па ўзгадненню	801716 95866
аг.Данілавічы			
11.	Мемарыяльны комплекс “Літавец”	вясна – восень	801716 44123
г.п.Негарэлае			
12.	Дзяржаўная ўстанова адукацыі “Негарэльская базавая школа №2”	Аглядавая экскурсія па г.п.Негарэлае	801716 59358
13.	Філіял БДТУ “Негарэльскі вучэбна-вопытны лясгас” (музей “Дом прыроды”, экалагічная сцежка “Казка Негарэльскага лесу”)	панядзелак – чацвер 8.00 – 17.00 пятніца 8.00 – 15.45	801716 91165
аг.Вялікае Сяло			
14.	Музей “Азбука роднай гісторыі і прыроды” дзяржаўнай установы	Панядзелак - субота Час па ўзгадненню	801716 92085

	адукацыі “Вялікасельская базавая школа”		
аг.Вялікія Навасёлкі			
15.	Музей “Гісторыя вёскі Вялікія Навасёлкі” дзяржаўнай установы адукацыі “Навасёлкашская сярэдняя школа”	Панядзелак - субота Час па ўзгадненню	801716 91929
16.	Сядзіба Кастравіцкіх	Круглы год	
аг.Юцкі			
17.	Музей “Рамёствы Беларусі” дзяржаўнай установы адукацыі “Дзямідавіцкая базавая школа”	Панядзелак - субота Час па ўзгадненню	801716 93975
18.	Гідралагічны помнік рэспубліканскага значэння “Юцкоўскія крыніцы”	вясна - восень	
аг.Скірмантава			
19.	Архітэктырная кампазіцыя “Сцяг Радзімы”	Круглы год	
20.	Музей “Скірмантава” дзяржаўнай установы адукацыі “Скірмантаўская сярэдняя школа”	Панядзелак - субота Час па ўзгадненню	801716 73864
аг.Волма			
21.	“Музей быту” дзяржаўнай установы адукацыі “Валмянская базавая школа”	Панядзелак - субота Час па ўзгадненню	801716 33646
22.	Рэсурсны цэнтр “ЭкаТэхнаПарк - Волма”	Панядзелак - пятніца 8.30 – 17.00	801716 74822